

Motion till riksdagen

1988/89:A262

av Marianne Carlström och Birthe Sörestedt (båda s)
Arbetssskador

Alla skall ha rätt att tjäna sitt uppehälle utan fara för den fysiska eller psykiska hälsan. Varken kvinnor eller män skall behöva arbeta i en riskfylld miljö.

Det finns många problem i arbetsmiljön. Det kan vara bildskärmsarbete, belastningskador, förlitning, utbrändhet och andra psykiska problem. Eftersom de flesta tillbringar en stor del av sin vakna tid på arbetsplatsen är arbetsmiljön en viktig del i hela vår miljö.

Parterna på arbetsmarknaden har avtalat om en rad förbättringar på arbetsmiljöområdet. Ett exempel är den förebyggande företagshälsovården. De flesta företag är i dag anslutna till en företagshälsovårdscentral eller har byggt ut egen företagshälsovård. Ett annat avtal ger alla skyddsombud rätt till arbetsmiljöutbildning på betald arbetstid.

Arbetsmiljödebatten ägnades tidigare enbart åt allvarliga olycksfallsrisker och andra fysiska problem. I och med arbetsmiljölagens tillkomst har den psykiska och sociala miljön rönt uppmärksamhet. Rent arbetsorganisatoriska problem har blivit allt viktigare i och med den nya datateknikens intåg.

Arbetstagarnas möjligheter att påverka såväl arbetsmiljö som företagshälsovård behöver förbättras ytterligare. Ansvaret för företagshälsovården bör övervägas och samhället bör på sikt få ett övergripande ansvar.

Många drabbas av förlitningsskador till följd av tunga lyft inom exempelvis vård och omsorg eller hotell- och restaurangbranschen. Andra slits i förtid av lättare arbeten där rörelserna är ensidiga och monotona. Det senare gäller exempelvis maskinskrivning och finlödning inom elektronikindustrin. Samtliga dessa branscher är kvinnodominerade. Många av dessa förlitningsskador är i dag mycket svåra att få erkända som arbetssskador, trots att de uppenbart hör ihop med arbetsmiljön.

Många arbetsplatser har i dag lyftanordningar för att underlätta tunga lyft. Det är viktigt att alla arbetsställen där det förekommer tunga lyft, i större utsträckning än nu, skaffar lätt tillgängliga lyftanordningar. Detta krav måste också ställas på omsorgsarbetet i hemmen.

Arbetet i hemtjänsten är både psykiskt och fysiskt ansträngande, man arbetar alltför ofta i en arbetsställning som är dålig och sliter på kroppen. Detta bidrar till att personalomsättningen är för hög. En utbildning i bl.a. ergonomi för hemtjänstpersonal på exempelvis två veckor per år anser vi skulle bidra till en lägre personalomsättning till glädje för såväl vårdtagare som hemtjänstpersonal.

Många arbetsställen är i dag utformade för att passa män. Det gäller bl.a.

löpande band där både höjder och arbetsverktyg är anpassade efter mannens mått och storlek. Detta drabbar kvinnor på mansdominerade arbetsplatser, och sliter ut kvinnor i förtid. Idag finns på många områden teknik för en personligt utformad arbetsplats. Målet måste vara att sådan teknik införs på alla arbetsplatser.

Den förda företagshälsovården har en viktig funktion att fylla. Dess personal måste i större utsträckning gå ut på arbetsplatserna för att instruera de anställda om riktiga arbetsställningar och bättre utformade arbetsplatser.

De långsiktiga förslitnings- och arbetsskadorna på rygg och leder måste nu tas på allvar. En stor del av befolkningen drabbas någon gång av olika ryggsador/besvär som omräknat i sjukdagar, sjukbesök och sjukhusvistelser gör att den samhällsekonomiska förlusten blir betydande för att inte tala om det personliga lidandet. Därför är den förebyggande vården viktig. Friskvården såväl den fysiska som den psykiska måste byggas ut både i företagen och i samhället. Försäkringskassans rutiner måste ses över för att få en snabbare bedömning av arbetsskadeärenden.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om åtgärder mot arbetsskador.

Stockholm den 25 januari 1989

Marianne Carlström (s)

Birthe Sörestedt (s)